

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/192957-354993

Op de op 3 februari 2023 ontvangen aanvraag van Stichting Woonpartners, te Helmond, om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het renoveren van de appartementencomplexen aan de Zeppelinstraat 2-36, Schipholplein 19-36 en Luchtvaartplein 19-36, postcodegebied 5703 te Helmond.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
15 augustus 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J. Lenssen,
Algemeen directeur

BESLUIT

Onderwerp

Op 3 februari 2023 hebben wij van Stichting Woonpartners een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het renoveren van de appartementencomplexen aan de Zeppelinstraat 2-36, Schipholplein 19-36 en Luchtvaartplein 19-36, postcodegebied 5703 te Helmond.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Stichting Woonpartners, Kasteel-Traversal 1, 5701 NR te Helmond, de gevraagde ontheffing
 - i. **te verlenen** voor de appartementencomplexen aan het Schipholplein 19-36 en de Luchtvaartplein 19-36, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 december 2027;
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*),
 - ii. **te weigeren** voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat 2-26, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van dit besluit;
- III. aan de ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de dit besluit:
 - Quicksan Wet natuurbescherming Lindberghplein e.o. (complex 619) te Helmond, kenmerk 2020-899, 18 maart 2022, hierna: quickscan
 - Aanvullend onderzoek ecologie Zeppelinstraat e.o. te Helmond, kenmerk 2021-289 & 2022-0424, 10 november 2022, hierna: nader onderzoek
 - Mitigatieplan renovatie Zeppelinstraat e.o. te Helmond, kenmerk 2022-1381, 1 februari 2023, hierna: activiteitenplan/mitigatieplan
 - Aanvullende gegevens van 4 mei, 19 mei en 4 juli 2023.
Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	9
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	9
1.1 Beschermingsregimes	9
1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant	9
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	10
2.1 Aangevraagde activiteiten	10
2.2 Onderzoek soorten	10
2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten	10
2.4 Alternatievenafweging	11
2.5 Belang van de aanvraag	12
2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	13
3. Conclusie	16
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	17
Bijlage 2. Locatie van de mitigerende maatregelen.....	18
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	19

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 4 mei, 19 mei en 4 juli 2023.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/wet_natuurbescherming_ontheffing_beschermde_soorten_16411

Specifieke voorschriften behorende bij de ontheffing

10. Voor huismus geldt dat er niet ongeschikt gemaakt mag worden tijdens een winterse omstandigheden (sneeuw, ijsvorming).
11. Alle geschikte invliegopeningen voor vleermuizen, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de gewone dwergvleermuis zich geen toegang meer kan verschaffen tot het gebouw.
12. Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.
13. Tijdens de controleronde dient het droog te zijn.
14. Werkzaamheden waardoor de kraamverblijfplaats (in kraamkast) ongeschikt raakt, dienen na het kraamseizoen en voor de start van het opvolgende kraamseizoen te worden uitgevoerd, tenzij er 3 tijdelijke kraamkasten binnen 50 meter van de kraamlocatie geplaatst worden. Deze kraamkasten dienen conform de eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) te worden geplaatst. Indien er 3 kraamkasten binnen 50 meter geplaatst worden, mag de huidige kraamkast pas verwijderd worden/ongeschikt gemaakt worden nadat de gewenningsperiode van de nieuw geplaatste kraamkasten doorlopen is.
15. In elke kopgevel dienen minimaal 3 inbouwvleermuiskasten van ten minste 50 centimeter breed en ten minste 80 centimeter hoog te worden geplaatst. De 3 inbouwkasten dienen zo geplaatst te worden, dat er een kast wordt geplaatst ter hoogte van de 1ste, 2de en 3de verdieping. Op de begane grond hoeft geen kast geplaatst te worden, omdat deze kast waarschijnlijk niet op minstens 3 meter hoog geplaatst kan worden.
16. Indien tijdens de werkzaamheden toch gewone dwergvleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas starten als de gewone dwergvleermuis uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 3 februari 2023 hebben wij van Stichting Woonpartners een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 4 mei, 19 mei en 4 juli 2023 aangevuld.

Op 13 juni 2023 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd naar de ontheffing houder, omdat:

1. de functie massawinterverblijfplaats onvoldoende is uitgesloten voor het complex aan de Zeppelinstraat,
2. het aantal zomer- en paarverblijfplaatsen dat geplaatst wordt met de vereiste minimale afmetingen onduidelijk was,
3. de tijdelijke kraamvoorzieningen niet binnen 50 meter van de huidige kraamlocatie zijn geplaatst, en
4. de functionaliteit van de permanente alternatieve kraamverblijfplaats onvoldoende was onderbouwd.

Op 4 juli 2023 hebben wij een reactie ontvangen op ons voornemen tot weigeren. Deze reactie is voor punt 4 voldoende bevonden. De punten 2 en 3 zijn onvoldoende beantwoord, daarom hebben we een voorschrift opgelegd om te borgen dat de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding komt. Hierdoor kan de ontheffing verleend worden voor de appartementencomplexen aan het Schipholplein en het Luchtvaartplein. Omdat het eerste punt nog onvoldoende is, kan er geen ontheffing verleend worden voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/192957.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er 3 beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen het renoveren van de appartementencomplexen gelegen aan de Zeppelinstraat 2-36, Luchtvaartplein 19-36 en Schipholplein 19-36. Het betreffen 3 appartementencomplexen bestaande uit elk 5 bouwlagen. De gebouwen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een plat bitumen dak met een metalen daklijst. Aan de te renoveren complexen zijn vleermuiskasten en huismuskasten gesitueerd in het kader van een ander, reeds afgerond renovatieproject wiens termijnen omtrent het weghalen van de kasten zijn verstreken.

De werkzaamheden bestaan uit een gehele gevel- en dakrenovatie van de appartementen. Ten minste de volgende aspecten worden aangepakt:

- verbeteren van de bouwkundige en energetische kwaliteit van de schil (o.a. isolatie gevels, inclusief kozijnen en glas en isoleren daken).
- het verbeteren van het inbouwpakket van de appartementen:
 - vervangen BKT's;
 - vervangen standleidingen (asbesthoudend)
 - verbeteren van de installaties van de appartementen inclusief de warmteopwekking
 - toepassen zonnepanelen
 - verbeteren geluidsisolatie
- verbeteren uitstraling van de gebouwen inclusief de entree en algemene ruimte van de gebouwen.
- verbeteren van omliggend groen en parkeerterrein voor zover eigendom Woonpartners.

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportages van de quickscan en het nader onderzoek.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 8 december 2020 en op 17 februari 2022 heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar huismus heeft plaatsgevonden in 2022 conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het nader onderzoek naar gewone dwergvleermuis heeft plaatsgevonden in 2022 conform het Vleermuisprotocol 2021 (NGB).

Het nader onderzoek wordt als voldoende beoordeeld.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

Flat aan het Schipholplein

Aan de westgevel van de flat hangt een kraamkast. Deze kraamkast is in gebruik als kraamverblijfplaats. Er zijn 22 uitvliegers vastgesteld.

Flat aan het Luchtvaartplein

Er is 1 zomerverblijfplaats aanwezig in de kraamkast die opgehangen is aan de gevel. Er is slechts 1 individu waargenomen, waardoor de kraamfunctie kan worden uitgesloten.

Aan de gevel van de flat hangen vijf externe huismuskasten. Deze nestkasten zijn in gebruik. Ook is er essentieel leefgebied aanwezig. Dit leefgebied blijft behouden.

Flat aan de Zeppelinstraat

Er is 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig in de opening tussen het muur en het raam aan de langgevel. Tevens is er aan de noordoostelijke kopgevel 1 zomerverblijfplaats aangetroffen, waarbij 1 gewone dwergvleermuis is ingevlogen via de onderzijde van de raamdorpel. Tenslotte zijn er op 16 augustus 7 individuen 'bouncend' waargenomen. De aanvrager geeft aan dat ook dit een zomerverblijfplaats is.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- 5 nesten van de huismuis;
- 3 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;

worden beschadigd of vernield en vleermuizen opzettelijk worden verstoord.

Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

De interpretatie van de onderzoeksresultaten en daardoor de effecten op de gewone dwergvleermuis, beoordelen wij voor de flat aan de Zeppelinstraat als onvoldoende. Dit omdat de functie massawinterverblijfplaats met onvoldoende zekerheid is uitgesloten. Tijdens het nader onderzoek naar vleermuizen zijn op 16 augustus 2022 7 individuen van de gewone dwergvleermuis 'bouncend' waargenomen. In de periode augustus-begin september is er zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis, waarbij de piek van het zwermgedrag rond half augustus ligt. Indicatief gedrag voor de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats is het aantikken van de verblijfplaats/het gebouw door meerdere individuen.

De 7 individuen die 'bouncen', laten typerend gedrag zien dat vleermuizen gebruiken om verblijfplaatsen te (her)ontdekken. Dit gedrag is alleen op 16 augustus kortdurend waargenomen. Echter is het onderzoek onvoldoende om op basis van dit gedrag de functie massawinterverblijfplaats met zekerheid uit te kunnen sluiten. Vleermuizen kunnen ook in golven komen of gelijkmatiger verspreid over de tijd zwermen bij de massawinterverblijfplaatsen, dit gedrag hoeft niet de gehele avond plaats te vinden. Ook kleine groepen vleermuizen (1 tot 15 dieren) kunnen zwermgedrag vertonen op plekken waar een massawinterverblijfplaats aanwezig kan zijn². Wanneer zwermgedrag wordt waargenomen in de periode waarbinnen gewone dwergvleermuizen hun massawinterverblijfplaatsen inspecteren, kan er niet zonder nader onderzoek gesteld worden dat de verblijfplaats geen massawinterverblijfplaats is. Alleen met aanvullend onderzoek is het mogelijk deze functie met voldoende zekerheid uit te sluiten².

Een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis kan niet worden uitgesloten doordat de functie massawinterverblijfplaats op dit moment niet kan worden uitgesloten. Daardoor dient er op dit moment vanuit te worden gegaan dat deze functie aanwezig is. Er worden geen mitigerende maatregelen getroffen voor deze functie, waardoor de functie verloren gaat door de werkzaamheden.

2.4 Alternatievenafweging

Het doel van de renovatiewerkzaamheden is om het energielabel te verhogen en de bouwkundige kwaliteit van de complexen te verbeteren. De te renoveren flats zijn in de jaren '60 gebouwd. Het huidige energielabel van de meeste te renoveren appartementen betreffen hooguit energielabel C. Gezien het gaat om de renovatie van appartementen is het project locatie gebonden en kan deze niet

² Jansen, *et al.* 2022, Een methode voor actief onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van de dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in stedelijke omgeving.

op een andere locatie plaatsvinden. Het niet uitvoeren van het project is geen optie, omdat de woningen dan een slecht klimaat blijven behouden.

Doorgaans is de meest effectieve manier van energetisch verduurzamen het isoleren van spouwmuur, vloeren en daken, en het vervangen van kozijnen. Ook binnen het voorliggend project zijn deze dergelijke werkzaamheden aan de orde, gezien deze het beste resultaat opleveren. Inpandige verduurzamingsmaatregelen resulteren doorgaans niet tot dezelfde isolatiewaarden als uitpandige isolatie. Hiermee zijn de doelstellingen niet haalbaar. Daarnaast veroorzaakt inpandige isolatie grote overlast voor de bewoners van de appartementen, welke tijdelijk moeten verhuizen ten tijde van de renovatie. Dit leidt tot een onevenredig grote overlast, wat niet wenselijk is voor alle bewoners, met name voor kwetsbare bewoners zoals ouderen. Uitpandige isolatie is derhalve wenselijker en effectiever dan inpandige isolatie.

Een alternatief voor renovatie is sloop/nieuwbouw. Voor de beschermde soorten houdt ook deze situatie in dat de verblijfplaatsen verloren gaan. Ook moeten de huidige (menselijke) bewoners van de flats bij sloop/nieuwbouw herhuisvest worden.

Er worden permanente voorzieningen voor de beschermde soorten gerealiseerd. Ook wordt er ongeschikt gemaakt en wordt er met de planning rekening gehouden met de kwetsbare periode. Een alternatieve inrichting en planning die ecologisch gezien beter zijn, zijn niet aan de orde.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b en artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

Woonstichting Woonpartners heeft een duurzaamheidsvisie samengesteld om de Ontwikkelingsdoelstellingen vanuit de Verenigde Naties (Klimaatakkoord) te incorporeren. Onderdeel hiervan is de doelstelling om alle woningen in hun woningbezit in 2050 CO₂ neutraal te maken. De Gemeente Helmond heeft het streefdoel om in 2035 een klimaat neutrale gemeente te zijn. Om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen, en om de gezondheid van haar bewoners te waarborgen, is Woonstichting Woonpartners voornemens om de appartementen te renoveren en duurzaamheidsmaatregelen toe te passen.

De uitstoot van broeikasgassen leidt niet enkel tot klimaatverandering maar ook tot een verslechtering van de lokale en zelfs regionale luchtkwaliteit. Bij dezelfde processen als waar CO₂ vrijkomt, worden ook aerosolen geproduceerd die de luchtkwaliteit verslechteren (KNMI, 2022). Bij verbranding van fossiele brandstoffen, zoals gebeurt in CV ketels van individuele woningen of blokverwarmingsinstallaties, komen (ultra)fijnstoffen, stikstofoxiden en natuurlijk CO₂ vrij (Milieucentraal, 2022). Een slechte lucht leidt tot diverse klachten zoals klachten aan de luchtwegen als hoesten, piepen en kortademigheid. Ook bestaande chronische long- of hart- en vaatziekten kunnen erdoor verergeren (RIVM, 2012). Door de beoogde verduurzamingswerkzaamheden wordt het energielabel verbeterd waardoor, naast verbeteringen van het wooncomfort, de appartementen ook beter warmte vasthouden. Hierdoor zal er per appartement minder fossiele brandstoffen noodzakelijk zijn om deze op comfortabele temperaturen te houden. Niet alleen heeft het verwarmen van woningen een directe invloed op de luchtkwaliteit en dus de volksgezondheid, ook indirect is de uitstoot van

broeikasgassen schadelijk. Door klimaatverandering is de frequentie en intensiteit van bosbranden fors toegenomen (Abram et al., 2021). Bosbranden leiden weer tot een verslechtering van de luchtkwaliteit en een uitstoot van CO₂ (Carvalho et al., 2011), waardoor een vicieuze cirkel te herkennen is. Tot slot draagt de CO₂ uitstoot, van onder andere verwarmingsinstallaties, bij aan een toename aan hittestress. Door klimaatverandering neemt de frequentie en intensiteit van hittegolven toe die leiden tot gezondheidsklachten bij (voornamelijk oudere) bewoners van een stedelijk gebied (Oleson et al., 2013). Het verduurzamen van de appartementen binnen het plangebied leidt niet alleen tot een reductie van de CO₂ uitstoot, door de hogere isolatiewaarde kunnen de appartementen ook beter koelte vasthouden tijdens hittegolven.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het mitigatieplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 4 mei, 19 mei en 4 juli 2023 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de gewone dwergvleermuis:

Ongeschikt maken

- Gezien de planning uitgaat van start werkzaamheden januari 2024, worden de huidige vleermuisverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode, namelijk 1 september – 15 oktober 2023.
- De huidige vleermuisverblijfplaatsen worden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt. De minimale weersomstandigheden voor het ongeschikt maken zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Bft en maximaal lichte regen. 'Exclusion flaps' zorgen ervoor dat vleermuizen nog wel het gebouw uit kunnen, maar middels het afdichten van de aanwezige openingen met weringsborstels, rondschuim of ander materiaal kunnen vleermuis de bebouwing niet meer betreden. Er wordt expliciet geen gebruikgemaakt van folie, netten of purschuim. De voorzieningen worden minimaal 3 aaneengesloten dagen ingezet.
- Tussen het ongeschikt maken en de uitvoering van de renovatie wordt met een controlebezoek uitgesloten dat er vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn. De controleronde dient 3 dagen na het ongeschikt maken plaats te vinden. Het controlebezoek wordt uitgevoerd bij een avondbezoek vanaf zonsondergang of bij een ochtendbezoek tot zonsopkomst. De minimale weeromstandigheden hierbij zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Bft en maximaal lichte regen.

Tijdelijke voorzieningen:

- Er zijn voor april 2023 16 tijdelijke vleermuiskasten van type VK Ws 01 van Vivara Pro geplaatst.
- Er zijn voor april 2023 4 tijdelijke vleermuiskasten van type VK SK 01 van Vivara Pro geplaatst.
- De vleermuiskasten zijn op verschillende oriëntaties aangeboden.
- De kasten zijn op maximaal 200 meter van de huidige vleermuisverblijfplaats, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst.
- De kasten zijn op minimaal 3 meter hoogte en met vrije in- en uitvliegroute geplaatst.

Permanente voorzieningen:

- Voor de gewone dwergvleermuis worden de alternatieve voorzieningen gerealiseerd in de gevels. Hier worden in totaal 20 vleermuis-inbouwstenen ingebouwd in de kopgevels van de te renoveren appartementencomplexen. De kasten zullen geschakelde inbouwstenen zijn van type VMPM1 van Unitura.
- De kraamkast wordt na de werkzaamheden teruggeplaatst, zodat de huidige kraamverblijfplaats na de werkzaamheden weer toegankelijk is voor de kraamkolonie.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de huismus:

- Alle nestlocaties binnen het plangebied betreffen nesten in nestkasten. Deze nestkasten worden voorafgaande de werkzaamheden verwijderd door de kasten van de gevel te halen. Indien er sprake is van een vorstperiode (minimaal 5 aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt), of andere omstandigheden die uitstel van de werkzaamheden rechtvaardigen, worden de werkzaamheden tot een nadere datum uitgesteld.
- Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden er voor de huismussen tijdelijke alternatieve voorzieningen getroffen om de periode tussen het ontoegankelijk of ongeschikt maken van de huidige nesten en het realiseren van de permanente alternatieve voorzieningen te overbruggen. In totaal worden er 10 nestkasten (type VivaraPro NK MU 06) geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving. De nestkasten worden voor april 2023 geplaatst in de nabijheid van voldoende foerageermogelijkheden. De kasten worden conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) geplaatst.
- De tijdelijke voorzieningen worden pas verwijderd nadat de gewenningsperiode van drie maanden voor de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd.
- Als permanente voorziening worden er 10 nestkasten van het type NK MU 06 van Vivara Pro geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving van de huidige nestplaatsen

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- Voor huismus geldt dat er niet ongeschikt gemaakt mag worden tijdens een winterse omstandigheden (sneeuw, ijsvorming). Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat individuen indirect of direct gedood of verwond raken als gevolg van het ongeschikt maken tijdens een vorstperiode.
- Alle geschikte invliegopeningen voor vleermuizen, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de gewone dwergvleermuis zich geen toegang meer kan verschaffen tot het gebouw. Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat de vleermuizen zich kunnen verplaatsen naar nieuwe verblijfplaatsen binnen het plangebied, nadat hun huidige verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.
- Tijdens de controleronde dient het droog te zijn. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat vleermuizen daadwerkelijk actief zijn tijdens de controleronde en om te voorkomen dat vleermuizen gemist worden en de bebouwing ten onrechte vleermuisvrij verklaard wordt.

- Werkzaamheden waardoor de kraamverblijfplaats (in kraamkast) ongeschikt raakt, dienen na het kraamseizoen en voor de start van het opvolgende kraamseizoen te worden uitgevoerd, tenzij er 3 tijdelijke kraamkasten binnen 50 meter van de kraamlocatie geplaatst worden. Deze kraamkasten dienen conform de eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) te worden geplaatst. Indien er 3 kraamkasten binnen 50 meter geplaatst worden, mag de huidige kraamkast pas verwijderd worden/ongeschikt gemaakt worden nadat de gewenningsperiode van de nieuw geplaatste kraamkasten doorlopen is. Dit voorschrift wordt opgelegd, omdat de 3 reeds geplaatste tijdelijke kraamkasten op meer dan 50 meter afstand van de huidige kraamverblijfplaats hangen. Het Kennisdocument geeft aan dat alternatieve kraamvoorzieningen binnen 50 meter van de huidige verblijfplaatsen geplaatst moeten worden. Een ecologische onderbouwing om af te wijken van deze afstand, is niet aangeleverd. Er wordt alleen aangegeven waarom het praktisch gezien niet mogelijk is de kasten binnen 50 meter te plaatsen. Er wordt niet onderbouwd dat de kraamkasten wel in gebruik genomen kunnen worden, ondanks dat ze op meer dan 50 meter afstand hangen.
- In elke kopgevel dienen minimaal 3 inbouwleermuiskasten van ten minste 50 centimeter breed en ten minste 80 centimeter hoog te worden geplaatst. De 3 inbouwkasten dienen zo geplaatst te worden, dat er een kast wordt geplaatst ter hoogte van de 1ste, 2de en 3de verdieping. Op de begane grond hoeft geen kast geplaatst te worden, omdat deze kast waarschijnlijk niet op minstens 3 meter hoog geplaatst kan worden. Dit voorschrift wordt opgelegd, omdat onduidelijk is wat nu de precieze afmetingen van de kasten zijn. Ook wordt de ontheffing voor 1 flat geweigerd, waardoor hier geen kasten geplaatst kunnen worden. Om te borgen dat er wel voldoende kasten geplaatst worden zodat de potentie van het plangebied niet verloren gaat, wordt dit voorschrift opgelegd.
- Indien tijdens de werkzaamheden toch gewone dwergvleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas starten als de gewone dwergvleermuis uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort

Conclusie voor het appartementencomplex aan het Schipholplein en Luchtvaartplein

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

Conclusie voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat

Voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat is de functie massawinterverblijfplaats onvoldoende uitgesloten. Er dient daarom meer onderzoek plaats te vinden, of er dient vanuit te worden gegaan dat deze functie aanwezig is. Omdat er geen verdiepend onderzoek is uitgevoerd, anders dan het minimale conform protocol, wordt er voor de beoordeling van dit besluit vanuit gegaan dat deze functie aanwezig is. Er worden geen maatregelen genomen om de functie massawinterverblijfplaats te laten voortbestaan op deze locatie. Daardoor kan een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing voor de gewone dwergvleermuis en huismus voor de locatie aan het Schipholplein en het Luchtvaartplein. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden.

Voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat wordt de ontheffing geweigerd. Dit omdat de functie massawinterverblijfplaats onvoldoende is uitgesloten. Er dient daarom meer onderzoek plaats te vinden, of er dient vanuit te worden gegaan dat deze functie aanwezig is. Omdat er geen verdiepend onderzoek is uitgevoerd, wordt er voor de beoordeling van dit besluit vanuit gegaan dat deze functie aanwezig is. Er worden geen maatregelen genomen om de functie massawinterverblijfplaats te laten voortbestaan op deze locatie. Daardoor kan een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

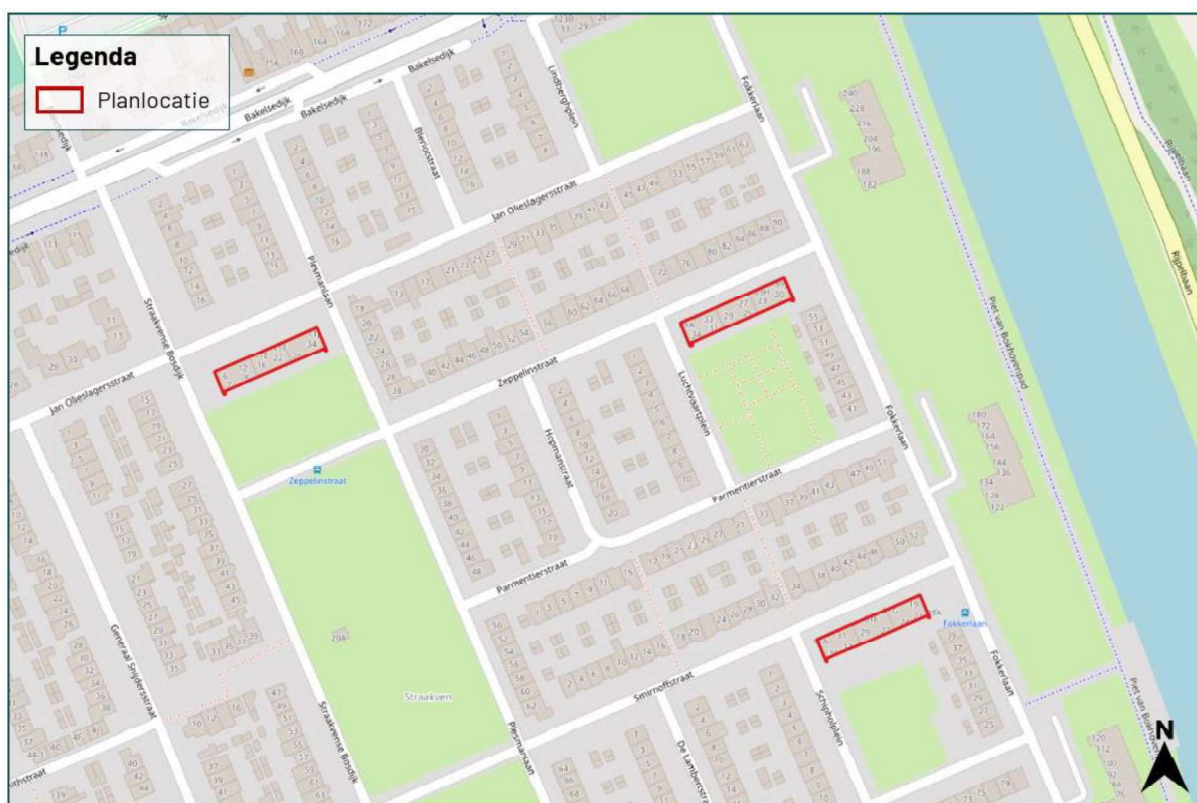
Wat betekent dit voor de werkzaamheden?

De werkzaamheden kunnen starten voor de appartementencomplexen aan het Schipholplein en het Luchtvaartplein. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd zoals beschreven in het activiteitenplan, de aanvullende gegevens van 4 mei en 4 juli en de voorschriften zoals opgenomen in dit besluit. Voor het appartementencomplex aan de Zeppelinstraat mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

Disclaimer

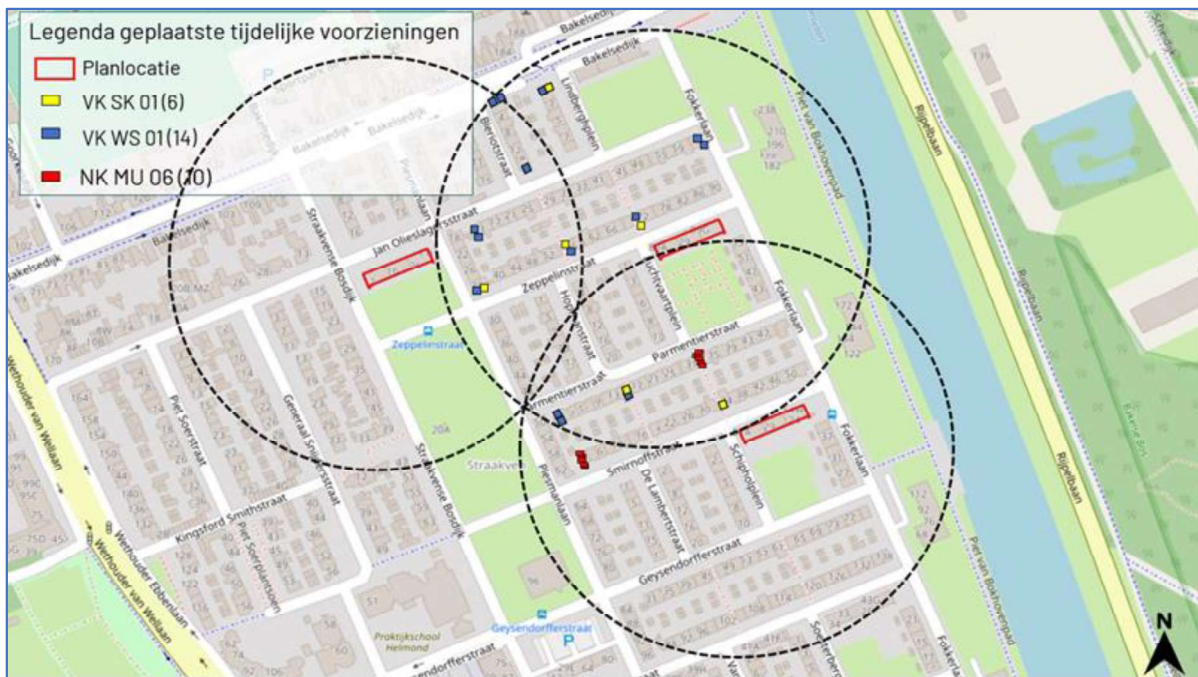
Dit besluit wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten genomen. De ontheffing en afwijzing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

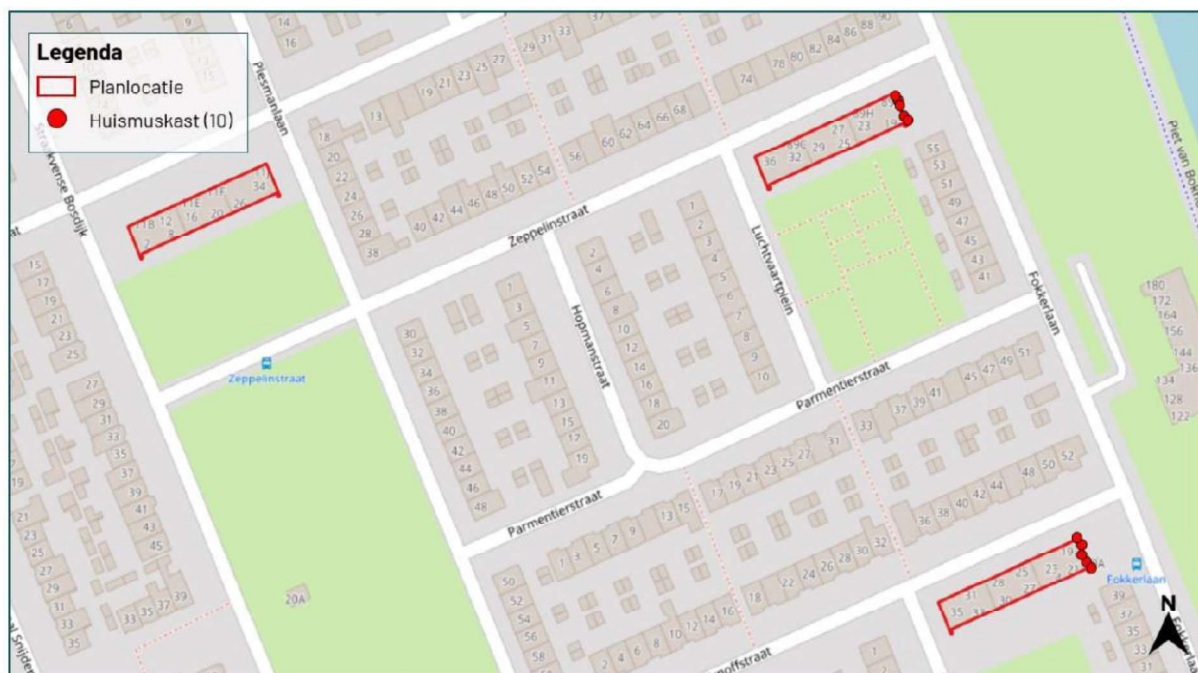

Figuur 1. Locatie Zeppelinstraat, Schipholplein en Luchtvaartplein. De activiteiten vinden plaats binnen het omlijnde gebied.

BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MITIGERENDE MAATREGELEN

Figuur 2. Locatie van de tijdelijke voorzieningen.

Figuur 3. Locatie van de permanente voorzieningen.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/192957

Naam initiatief Renovatie appartementencomplexen Helmond

Ontheffingsperiode voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 december 2027

Ontheffinghouder

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens

werkzaamheden:

Contactpersoon uitvoering
werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Ecoloog betrokken bij
uitvoering (incl.

contactgegevens)

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen

compensatiemaatregelen

Datum start

werkzaamheden

Overzicht planning

werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord

Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Stichting Woonpartners, Zeppelinstraat 2-36, Schipholplein 19-36 en Luchtvaartplein 19-36 te Helmond, Z/192957

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 15 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/192957-354993) aan Stichting Woonpartners, Kasteel-Transpose 1, 5701 NR te Helmond, voor het renoveren van de appartementencomplexen aan het Schipholplein 19-36 en Luchtvaartplein 19-36, postcodegebied 5703 te Helmond. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 december 2027.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 15 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **geweigerd** (kenmerk: Z/192957-354993) aan Stichting Woonpartners, Kasteel-Transpose 1, 5701 NR te Helmond, voor het renoveren van de appartementencomplexen aan de Zeppelinstraat 2-36, postcodegebied 5703 te Helmond.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 17 augustus 2023 tot en met 27 september 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.officiëlebekendmakingen.nl.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/192957 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, augustus 2023